

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Přínosy a rizika digitálních technologií v sociální práci se seniory

Autor práce: Jana Matoušová

Obor studia: Sociální a charitativní práce

Posudek vypracoval: Mgr. Hana Donéeová

Datum: 9.5.2022

Obsahová stránka práce

Autorka předkládá velmi aktuální téma Přínosy a rizika digitálních technologií v sociální práci se seniory. Práce je zpracována na teoretické úrovni a jejím cílem je z dostupné literatury zjistit, „kde všude se s digitálními technologiemi můžeme setkat, do jaké míry již vstoupily do oboru sociální práce, jaké jsou dosavadní zkušenosti s jejich využíváním především v sociální práci a zaměření se na jejich přínosy a rizika tohoto rychle se rozvíjejícího oboru.“

Práce je rozdělena na 5 kapitol, které by na sebe měly navazovat, avšak jejich uspořádání mi připadá zmatené. Nejdříve se autorka zaměřuje na koncept seniora, stárnutí a stáří. Ačkoli autorka ve změnách v seniorském věku popisuje fyzické změny, opomíjí psychické změny (tyto změny jsou popsány v podkapitole 1.3), tedy bylo by vhodné dát podkapitole podnázev „Fyzické změny v seniorském věku“. Dále je v této kapitole uveden obor gerontologie a geriatrie. V neposlední řadě jsou zde uvedeny psychické změny ve stáří, dopady stárnutí na život seniorů a potřeby seniorů. V této kapitole se z větší části prolínají pouze 2 publikace – Vostrý M., Langmeier, J.

Následující kapitola představuje Průmysl 4.0. V této kapitole je velmi stručně popsáno využití digitalizace, technologické výzvy a digitální gramotnost. Vzhledem k tomu, že tato kapitola by měla sloužit jako úvodní kapitola do daného tématu, připadá mi málo rozpracovaná. Navíc se autorka opakuje hned ve dvou podkapitolách, které na sebe navazují („podkapitola 2.1 Digitalizace likviduje nejen pásovou výrobu.“ a „podkapitola 2.2 Digitalizace likviduje nejen pásovou výrobu...“).

Třetí kapitola se zabývá Sociální prací se seniory. Tato kapitola by měla podle mého názoru navazovat na první kapitolu týkající se dané cílové skupiny. V této kapitole autorka nejdříve definuje sociální práci jako obor. Následně jsou zde představena specifika sociální práce se seniory. V této podkapitole však chybí, jaké přístupy a metody sociální práce jsou využívány. Podkapitola 3.3 je nazvána Motivace, profesní růst, vyhoření, ale již není uvedeno „koho“. Až posléze se čtenář dozví, že se jedná o sociálního pracovníka. Na konci kapitoly autorka představuje Etický kodex sociálních pracovníků, avšak z mého pohledu je tato část irelevantní, jelikož studentka nepropojuje tuto podkapitolu s daným tématem.

Stěžejní kapitoly pro tuto práci, jsou kapitoly 4 a 5. Čtvrtá kapitola je zaměřena na Průmysl 4.0 a možnosti využití v sociální práci. Tato kapitola je dobře zpracována, ačkoli připomíná spíše úvahu než odbornou práci. Jediné, co bych vytkla, příklad o roznosu jídla v době COVID-19 v Prešově, tedy na Slovensku. Tato linka fungovala i na území ČR.

Poslední kapitola je věnována potenciálním rizikům spojeným s implementací digitálních technologií. Ačkoli by autorka rozhodně našla novější odborné zdroje, než z roku 1998 (CEJPEK, Jiří. *Informace*,

komunikace a myšlení: úvod do informační vědy. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-767-4), je tato kapitola stručně a jasně popsána a poukazuje na nejvýznamnější rizika spojená s digitálními technologiemi.

V neposlední řadě bych uvedla obsahovou stránku abstraktu práce. Autorka zde uvádí, že jde o „aktuální aplikaci technologií 4.0 (jako je digitalizace) na analýzu životních postojů seniorů a sociální práce s touto zájmovou skupinou obyvatelstva.“ Dle mého názoru se nejedná o úplně aktuální nástin, a to vzhledem k užitým publikacím. Následně bych vytkla užití sousloví „zájmová skupina obyvatelstva“, jedná se o „cílovou skupinu seniorů.

Dle mého názoru je již název práce velmi široký, autorka by měla zmínit, že se jedná pouze o zkoumání přínosů a rizik digitalizace na území České republiky, případně zúžit téma pouze na sociální práci v pobytových zařízeních pro seniory.

Formální a jazyková úroveň práce

Po formálního stránce práce, autorka má hrubé chyby v citační normě. Strana 10 – citace začínají Tamtéž, ale zdroj je uveden na předchozí straně, to samé se opakuje na straně 11. Strana 15, citace 44 má být uvedena jako „Tamtéž“, citace 63 na straně 20 rovněž. U internetových zdrojů by na konci neměly být hypertextové odkazy. U citace 45 na straně 15 chybí celý název knihy. Při přímých citacích autorka v řadě situacích opomíjí užití kurzívy, tedy vůbec není zřejmé, zda vlastní text přímo cituje, či jej srovnává.

Po jazykové stránce, nalezneme v práci často opakující se slova (abstrakt „Práce zpracovaná....“ a Práce sleduje....“, úvod „Další část...“ následuje „V další části“ a další). Rovněž mi připadá, že práce neprošla korekturou (často chybí ve větách čárky, na straně 7 velké mezery mezi slovy). Rovněž je v práci patrný nekorektní přepis citací (s. 7 podkapitola 1.1 slovo „nehumorální“ – správně „neurohumorální“).

Odborná literatura a užitá zdroje mi připadají vzhledem k povaze tématu nedostatečné. V zahraniční literatuře, zejména v anglicky psané, se k tématu dá najít mnoho zajímavých, a hlavně více aktuálních zdrojů. V seznamu odborné literatury autorka uvádí: PROKEŠ, J. *Člověk a počítač*, avšak nikde v práci se citace z dané publikace neobjevuje.

I přes nedostatky, práci **doporučuji** k ústní obhajobě, případně ponechám na zvážení komise přepracování práce.

Doplňující otázky:

Jak se nahlíží na využití digitálních technologií ve světě?

V jakých zemích je nejčastěji využívána virtuální realita při práci se seniory?

Mgr. Hana Donéeeová